UNHCR
The UN Refugee Agency

ЖИТТЯ НА ПАУЗІ: НАМІРИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ

РЕГІОНАЛЬНИЙ ЗВІТ №2 ЩОДО НАМІРІВ БІЖЕНЦІВ

Європейське регіональне бюро УВКБ ООН ВЕРЕСЕНЬ 2022

Зміст

Короткий виклад 3
Вступ 7
Методологія 8
Профілі та соціально-економічне становище біженців 10
Наміри біженців 16
Додаток 1. Вибірка та зважування 21

Подяка

Дані, використані в наведеному звіті, було зібрано завдяки партнерству між УВКБ ООН та IPSOS SA, які проводили онлайн опитування та телефонні опитування біженців з України по всім країнам Європи та за її межами. Вони були доповнені результатами опитувань у формі особистого інтерв'ю (віч-на-віч), проведеними представництвами УВКБ ООН у Бельгії, Чеській Республіці (у партнерстві з НПО «Sociofactor») та Іспанії (у співпраці з Міністерством у справах інтеграції, соціального забезпечення та міграції).

Аналіз було скоординовано і підготовлено Відділом з питань управління даними й ідентифікацією та аналізу (DIMA) Європейського регіонального бюро (ЄРБ) УВКБ ООН.

Ми висловлюємо вдячність партнерам УВКБ ООН, органам місцевої влади, громадянському суспільству, міжнародним організаціям, волонтерам, які допомагають біженцям, та донорам за активну участь і підтримку. У першу чергу УВКБ ООН хотіло б відзначити стійкість і силу духу біженців з України, які постійно розповідають нам про свої проблеми, страхи та надії і безпосередньо роблять свій внесок у просуванні та підтримці діяльності зі збору даних.

НАШІ КОНТАКТИ

Європейське регіональне бюро УВКБ ООН
Відділ з питань управління даними й ідентифікацією та аналізу
Email: rbeext@unhcr.org

Оригінал звіту англійською мовою можна знайти тут.

ФОТОГРАФІЯ НА ОБКЛАДИНЦІ:
Польща. Біженці з України чекають на реєстрацію в центрі надання грошової допомоги УВКБ ООН УВКБ ООН/Мацей Москва

Короткий виклад

Після першого опитування на тему намірів біженців яке було проведено в період **з травня по червень 2022 року** в **6 країнах, що межують з Україною**, в наданому звіті представлена оновлена інформація стосовно намірів біженців з України, поглиблений аналіз факторів, що впливають на їхні рішення, і ключове розуміння їх поточного соціально-економічного становища та їх профілів на основі результатів другого раунду опитування УВКБ ООН на тему намірів біженців, яке було проведено в період **з серпня по вересень 2022 року** та яким було охоплено **43 країни Європи та за її межами**, і проведено **4800** інтерв'ю.

Ключові результати

1 ХОЧА БІЛЬШІСТЬ БІЖЕНЦІВ СПОДІВАЄТЬСЯ, ЩО ОДНОГО ДНЯ ВОНИ ПОВЕРНУТЬСЯ В УКРАЇНУ, НАРАЗІ БІЛЬШІСТЬ ПЛАНУЄ ЗАЛИШАТИСЯ В КРАЇНІ НИНІШНЬОГО ПЕРЕБУВАННЯ.

13%

респондентів-біженців у всіх країнах повідомили про плани повернутися в Україну на постійне проживання у найближчі три місяці. Проте загальна невизначеність щод майбутнього все ще є очевидною, враховуючи, що **43%** ще не настроєні повертатися у найближчі три місяці.

22%

респондентів, які повідомили про плани повернутися в Україну протягом наступних трьох місяців, вже приїжджали назад в Україну принаймні один раз. Серед тих, хто планує повернутися, більшість мають намір зробити це зі всіма членами домогосподарства (**76%**), і туди ж, де вони жили до війни (**79%**).

79%

тих, хто не планують повертатися або не визначився щодо повернення у найближчі три місяці, планують залишатися в країні перебування, і лише **4%** планують переїхати в іншу країну.

81%

висловлюють свою надію одного дня повернутися в Україну, інші **15%** ще не визначились і лише **4%** повідомили, що не мають надії повернутися.

2 ОСНОВНОЮ ПЕРЕШКОДОЮ ДЛЯ ПОВЕРНЕННЯ, ПРО ЯКУ ПОВІДОМИЛИ БІЖЕНЦІ, Є СИТУАЦІЯ В СФЕРІ БЕЗПЕКИ В МІСЦЯХ ПОХОДЖЕННЯ, А ТАКОЖ ЗАНЕПОКОЄННЯ ЩОДО ВІДСУТНОСТІ ДОСТУПУ ДО ОСНОВНИХ ПОСЛУГ ТА НАЛЕЖНИХ УМОВ ЖИТТЯ.

88%

тих біженців, які повідомили про відсутність наміру повернутися або які не визначилися, повертатися чи ні у найближчі три місяці, вказують на проблеми у сфері безпеки у місці походження, а **31%** також стурбовані відсутністю роботи чи можливостей для отримання засобів до існування.

49%

респондентів, які планують повернутися у найближчі три місяці, повідомили причини, пов'язані з їхнім бажанням повернутися до рідної країни та возз'єднатися з членами сім'ї, а близько **32%** хочуть повернутися до свого звичного культурного середовища. Близько **11%** хочуть, щоб їхні діти були зараховані до української системи освіти на батьківщині; **15%** повідомляють про потребу в працевлаштуванні чи в доступі до можливостей для отримання засобів до існування; а **8%** повідомили, що їхні заощадження вичерпалися.

3 ЛИШЕ ЧВЕРТЬ ОПИТУВАНИХ БІЖЕНЦІВ САМОСТІЙНО ОРЕНДУЮТЬ ЖИТЛО, І ТАКОЖ ІСНУЮТЬ ВАЖЛИВІ ПРОГАЛИНИ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ СТАНОВИЩІ, ЗОКРЕМА ЩОДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ. РЕЗУЛЬТАТИ ДЕМОНСТРУЮТЬ РІЗНІ НАМІРИ БАТЬКІВ ЩОДО ВАРІАНТІВ ОСВІТИ ДЛЯ СВОЇХ ДІТЕЙ, ЯКИМ ВОНИ ВІДДАЮТЬ ПЕРЕВАГУ.

25%

респондентів орендують житло самостійно, тоді як 41% проживають у апартаментах, наданих в країні перебування, а **18%** - в місцях компактного проживання/готелях (хостелах). **27%** сказали, що у найближчі шість місяців їм потрібно буде знайти інше житло.

28%

самозайнятими особами (порівняно зі 63% до виїзду з України), а **4%** проходять професійне навчання чи стажування або працюють волонтерами. Економічно неактивні - **68%** у тому числі **36%** непрацевлаштовані, **17%** - займаються сімейними обов'язками, **6%** - пенсіонери та **2%** - студенти.

73%

респондентів у всіх країнах повідомили, що віддадуть своїх дітей (віком від 5 до 17 років) до офіційних закладів освіти у країні нинішнього перебування, тоді як **18%** респондентів сказали, що надають перевагу тому, щоб їхні діти продовжували онлайн/дистанційне навчання за українською програмою. Результати продемонстрували великі розбіжності між країнами щодо відповіді на питання, за системою якої країни біженці хочуть, щоб їхні діти отримували освіту.

47%

домогосподарств повідомили, що одним із основних поточних джерел доходу є виплати соціальної допомоги/грошова допомога, і лише **35%** повідомили, що таким джерелом є заробітна плата або прибуток. Іншими джерелами доходу називають заощадження (зазначили **31%** респондентів), пенсії та перекази від родичів чи друзів з Україні (зазначили по **12%** респондентів).

Ключові рекомендації

Існує необхідність постійно підтримувати біженців у прийнятті самостійних та зважених рішень щодо свого майбутнього. Існує постійна потреба в належному поширенні інформації та спілкуванні з громадами щодо ситуації в місцях їхнього походження. Учасники фокус-груп з біженцями наголошують на потребі в інформації щодо ситуації у сфері безпеки, становища їхнього майна та наявності основних послуг або альтернативного житла в їхніх рідних громадах, що тісно пов'язано з основними перешкодами для повернення, які висловлюють біженці. Надання консультацій, цільова підтримка осіб з особливими потребами та інформація про доступ до наявної допомоги в місцях походження – усе це необхідно для прийняття рішень на основі достатнього обсягу інформації.

Райони походження, куди вже відбувається повернення біженців у великій кількості, мають бути пріоритетними для інклюзивної реінтеграції на місцевому рівні та програм відновлення на ранньому етапі, у тому числи це стосується районів з недостатнім обсягом надання послуг, які розташовані за межами основних міських центрів, громади яких часто складають маргіналізовані та більш уразливі категорії населення.

Країни та громади, що приймають біженців потребують постійної підтримки, щоб забезпечити біженцям доступ до належної допомоги та підтримки, щоб забезпечити тривалість їх перебування. Біженці з України відзначають теплий прийом з боку приймаючих країн.

Такі фактори, як зв'язки з родиною чи друзями, безпека та стабільність, наявність медичних послуг, доступ до освіти та загальна економічна ситуація, мають позитивний відгук. Однак із збільшенням тривалості перебування у переміщені з'явилися нові потреби, і біженцям потрібна підтримка для інтеграції на ринку праці, щоб зменшити залежність від соціальної допомоги. Їм також потрібна допомога в забезпеченні більш стабільного проживання. Доступ до мовних курсів, визнання трудових вмінь та навичок і доступ до догляду за дітьми є основними перешкодами, які потрубують вирішення. Діти, підлітки та їхні матері також підкреслили доступ до мовних курсів і позакласних заходів у якості підтримки їхньої успішної інтеграції в освітні системи місцевого рівня та налагодження стосунків з однолітками.

Особливу увагу необхідно приділяти людям з особливими потребами. Серед українських біженців спостерігається велика кількість випадків розз'єднання родин та домогосподарств з одним з батьків (32% домогосподарств становлять одинокі дорослі з утриманцями), що поєднується зі значною часткою домогосподарств, у яких принаймні один член домогосподарства має певні або декілька особливих потреб. Мова йде про труднощі з ходьбою, вади зору, слуху, проблеми з пам'яттю та труднощі у спілкуванні або зі самообслуговуванням. Тому дуже важливо сприяти розробці та прийняттю адаптованих програмам та заходів. Біженці підкреслили необхідність у підтримці певного роду, зокрема у психологічній підтримці для подолання психічних розладів, а також у особливій підтримці дітей з інвалідністю чи іншими особливими потребами. Також існує необхідність у послугах для людей похилого віку, від щоденного догляду до медичної та соціально-психологічної підтримки. Це також дозволить членам родини, які наразі здійснюють догляд, отримати доступ до ринку праці.

Результати у цифрах

ПРОФІЛІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ БІЖЕНЦІВ

87%
усіх членів домогосподарства - жінки та діти

70%
респондентів мають повну університетську або подальшу освіту

63%
респондентів до виїзду з України були працевлаштованими або самозайнятими особами

28%
працевлаштовані або є самозайнятою особою

79%
респондентів зареєструвалися для отримання тимчасового захисту (або аналогічних видів захисту) або для отримання статусу біженця

27%
сказали, що у найближчі шість місяців їм потрібно буде знайти інше житло

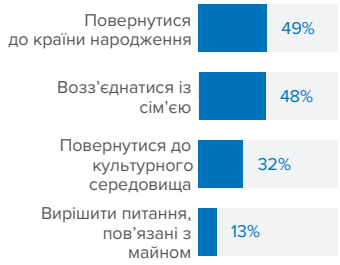
47%
респондентів повідомили, що одним із основних поточних джерел доходу є виплати соціальної допомоги / грошова допомога

16%
респондентів - це ті, у котрих житло у місці походження частково або повністю пошкоджено, а 12% не знають у якому воно становищі

НАМІР БІЖЕНЦІВ ПОВЕРНУТИСЯ У НАЙБЛИЖЧІ 3 МІСЯЦІ

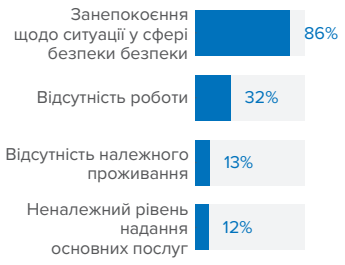
Так
13%

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ НАМІРУ ПОВЕРНУТИСЯ

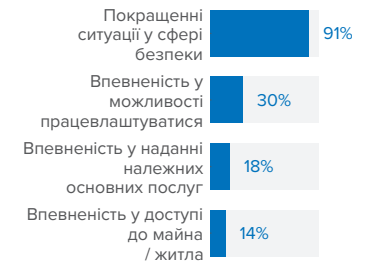
Ні
44%

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВІДСУТНОСТІ ПЛАНІВ ПОВЕРНУТИСЯ

Не знають/не визначились
43%

ОСНОВНІ ФАКТОРИ, ЯКІ ДОПОМОГЛИ Б ЇМ ПРИЙНЯТИ РІШЕННЯ ПОВЕРНУТИСЯ

79%
рпланують залишатися у країні нинішнього перебування

81%
сподіваються одного дня повернутися в Україну

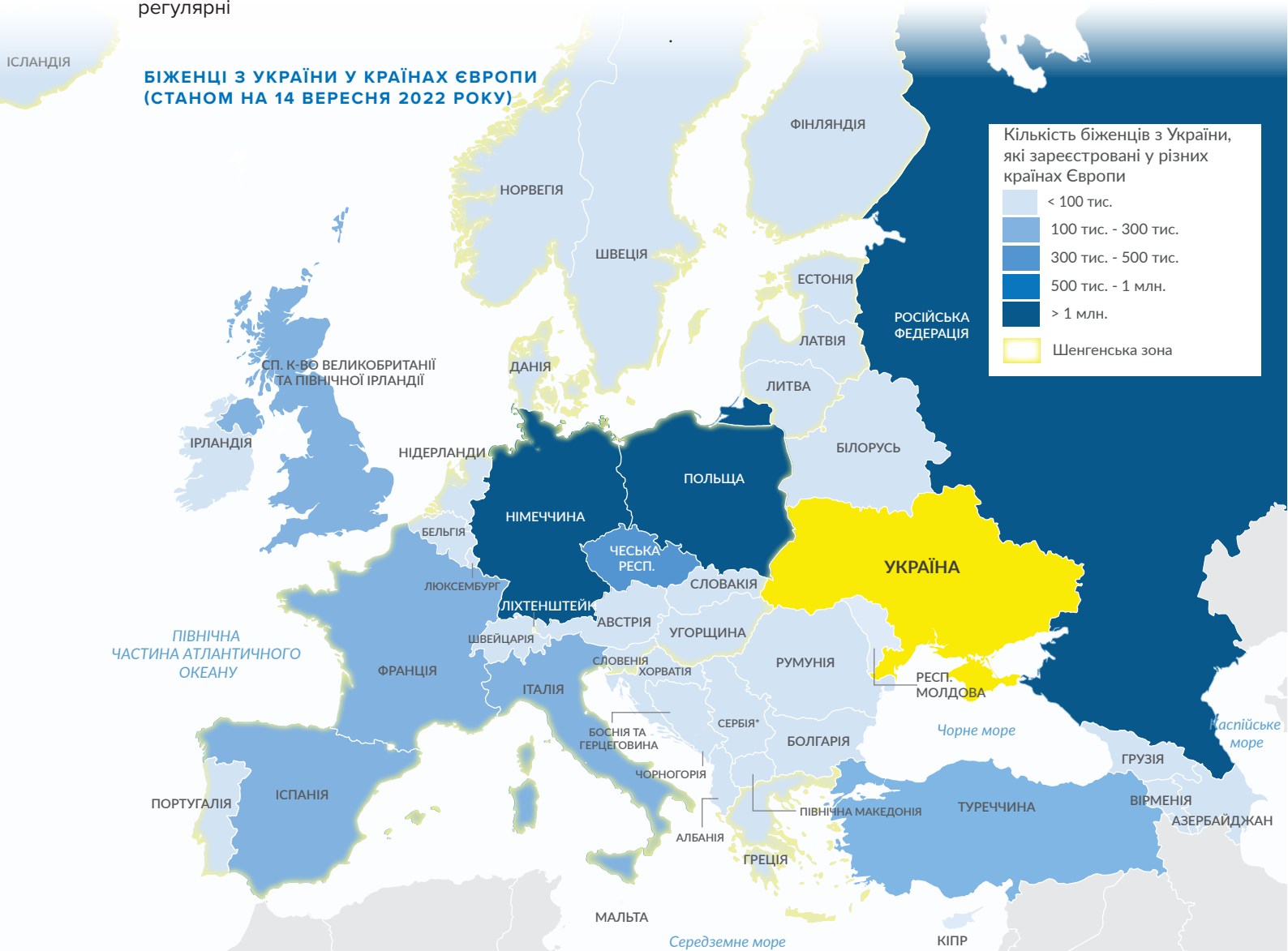
Вступ

Внаслідок міжнародного збройного конфлікту в Україні майже третина українців залишаються вимушено переселеними особами, які залишили свої домівки. На сьогодні це є найбільшою міграційною кризою у світі. В Україні майже 7 мільйонів людей залишаються внутрішньо переміщеними особами, у зв язку з війною. Станом на 13 вересня 2022 року, за оцінками УВКБ ООН, в країнах Європі перебувало понад 7 мільйонів біженців з України. Понад 4 мільйони біженців з України зареєструвалися в 34 країнах Європи для отримання тимчасового захисту або аналогічних видів захисту.

З метою надання права голосу біженцям у ході обговорень питань, що стосуються їхнього майбутнього, а також з метою підготовки фактично обґрунтованих міжвідомчих заходів з реагування, спрямованих на підтримку урядів країн перебування, УВКБ ООН проводить регулярні опитування на тему намірів біженців з України, збір первинних даних щодо їхніх профілів, поточного стану справ та намірів, факторів, що впливають на прийняття ними рішень.

Ця публікація є доповненням першого регіонального звіту щодо намірів біженців, який було опубліковано у липні 2022 року (Життя на паузі: Групи біженців з України та їхні наміри). У цьому другому регіональному звіті представлені основні результати останнього раунду збору даних щодо біженців (серпень – вересень 2022 року). Було опитано біженців не лише в країнах, що межують з Україною, але й тих, які перебувають в інших приймаючих країнах Європи та за її межами. Крім того, в цьому другому звіті також міститься більш глибокий аналіз факторів, що впливають на рішення біженців, а також ключове розуміння їхнього поточного соціально-економічного становища.

БІЖЕНЦІ З УКРАЇНИ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ (СТАНОМ НА 14 ВЕРЕСНЯ 2022 РОКУ)

Методологія

У другому раунді опитувань щодо намірів біженців з України використовувався змішаний за формами методології підхід, який поєднує різні підходи до вибірки та методів збору даних.

Загальна сукупна вибірка представлена у вигляді понад **4800 інтерв'ю**, здійснених за допомогою одного з трьох методів. Під час всіх інтерв'ю використовувалась узгоджена анкета, завдяки відповідям на яку здійснювався збір даних щодо демографічних характеристик біженців, у тому числі про місце їхнього походження, умов у країні нинішнього перебування та детальної інформації про їхні наміри. Для регіонального аналізу було застосовано зважування вибірки на основі останніх наявних даних про кількість біженців, зареєстрованих у кожній країні. З метою виявлення відмінностей у намірах і поточних умовах біженців більшість результатів було розподілено між сусідніми країнами з Україйнрю (**2000 інтерв'ю**) та рештою приймаючих країн, охоплених опитуванням **(2800 інтерв'ю**). Більш детальний опис підходу до вибірки та зважування наведено в Додатку 1.

Більшість респондентів становили **жінки** (**89%**), близько **третини** респондентів були віком від 18 до 34 років, **більш ніж половина** - від 35 до 59 років, та **одна десята** – від 60 років. Більшість респондентів виїхали з України **у лютому-березні 2022 року** (**74%**).

Телефонні опитування: за основу вибірки використовувались списки біж енців, зареєстрованих УВКБ ООН для отримання грошової допомоги в **Польщі, Республіці Молдова, Румунії та Словаччини**. Було відібрано стратифіковану випадкову з 400 домогосподарств у кожній країні та проведені телефонні інтерв'ю. Загалом, застосовуючи цей підхід, було здійснено **1600 інтерв'ю**. Це дозволило отримати оціночні дані з похибкою до ±5% при 95% довірчого інтервалу для кожної країни та ±2,5% для комбінованої вибірки. Дизайн (план) вибірки та збір даних здійснювались IPSOS SA.

Онлайн-опитування: використовувались українські онлайн-панелі IPSOS SA для ідентифікації осіб, які покинули свою країну після 24 лютого 2022 року. Надсилалось запрошення заповнити анкету онлайн-опитування; було визначено квоту вибірки з 400 інтерв'ю у країнах, що межують з Україною (для доповнення вибірки телефонного опитування) та 1600 інтерв'ю в інших європейських країнах. Загалом, застосовуючи цей підхід, було здійснено **2000 інтерв'ю**. Цією вибіркою було охоплено біженців у більшості європейських країн, причому найбільше анкет було заповнено в **Болгарії, Чеській Республіці, Німеччині, Італії, Польщі, Іспанії та Туреччині.**

Особисті інтерв'ю (віч-на-віч): щоб доповнити вищезазначені підходи, офіси УВКБ ООН у **Бельгії, Чеській Республіці** (у партнерстві з НУО «**Sociofactor**») та **Іспанії** (у співпраці з **Міністерством у справах інтеграції, соціального забезпечення та міграції**) провели особисті інтерв'ю в кількох фіксованих місцях (включаючи центри прийому, місця компактного проживання та громадські центри), де респондентів відбирали випадковим чином. Дизайн (план) вибірки розроблявся для кожної країни окремо. Загалом, застосовуючи цей підхід, було проведено **1245 інтерв'ю**.

Щоб доповнити кількісний компонент, у Бельгії, Польщі, Словаччині та Іспанії було проведено серію обговорень у фокус-групах з біженцями з України, щоб зафіксувати досвід учасників у приймаючих їх країнах і зрозуміти фактори, що впливають на їхні плани, що дало можливість почути точку зору біженців, а також допомогло інтерпретувати деякі кількісні результати. Збір, зберігання та обробка даних відбувалися відповідно до стандартів і політики УВКБ ООН щодо захисту даних.

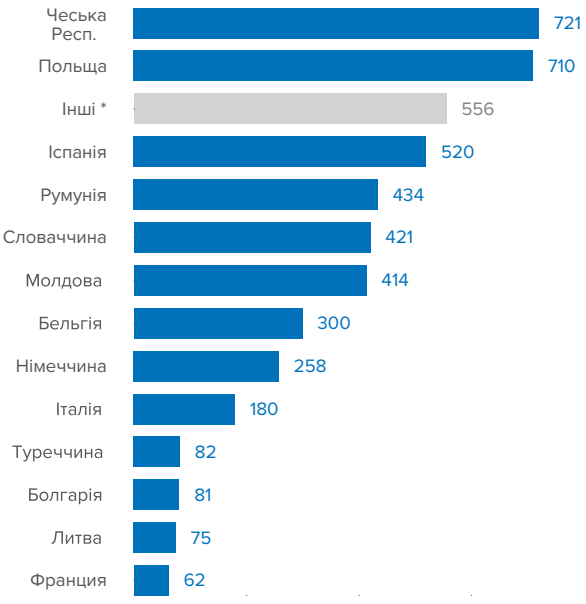
Результати, представлені в даному звіті, слід інтерпретувати відповідно до обмежень методології та із врахуванням контексту поточних переміщень. Зокрема, через відсутність повної основи для формування вибірки, у дослідженні використовувалися різні стратегії вибірки, кожна з яких мала деякі обмеження:

- Вибірка телефонного опитування є репрезентативною лише щодо біженців, зареєстрованих для отримання багатоцільової грошової допомоги від УВКБ ООН у сусідніх країнах, яка в цілому охоплює понад **420 тис. осіб.** Це становить майже **чверть** загальної оціночної кількості біженців у цих країнах, що зменшує ризик потенційної упередженості щодо певних профілів чи груп біженців
- Онлайн-опитування не ґрунтується на імовірнісній вибірці та не обов'язково є репрезентативним для всіх біженців, які проживають в інших європейських країнах, враховуючи також, що онлайн-вибірки, як правило, надмірно представляють осіб з вищим рівнем освіти. Однак розподіл остаточної вибірки виявився подібним до розподілу біженців, які перебувають в основних приймаючих країнах.
- І на завершення, вибірка для особистого інтерв'ю також не базується на імовірнісній вибірці та може надто репрезентувати осіб, які наразі перебувають у місцях компактного проживання.

Варто зазначити, що було проведено порівняння ключових показників для різних методів збору даних і стратегії вибірки, і результати не показали суттєвих відмінностей, що підвищує довіру до результатів загального аналізу комбінованої вибірки

Інші обмеження пов'язані з тим, що опитування проводились переважно українською та російською мовами, що могло обмежити проведення інтерв'ю з біженцями інших національностей. Так само результати відображають ситуації та наміри біженців на момент збору даних, які згодом могли змінитися залежно від широкого спектру факторів і змін ситуації.

КІЛЬКІСТЬ ПРОВЕДЕНИХ ІНТЕРВ'Ю (ЗА КРАЇНАМИ)

** У тому числі інші 28 європейських країн, а також Канада та Сполучені Штати Америки.*

ХАРАКТЕРИСТИКИ ВИБІРКИ

4,814
здійснених інтерв'ю

89%
респондентів - жінки

42 роки
середній вік респондентів

74%
of respondents left Ukraine between February and March 2022

Профілі та соціально-економічне становище біженців

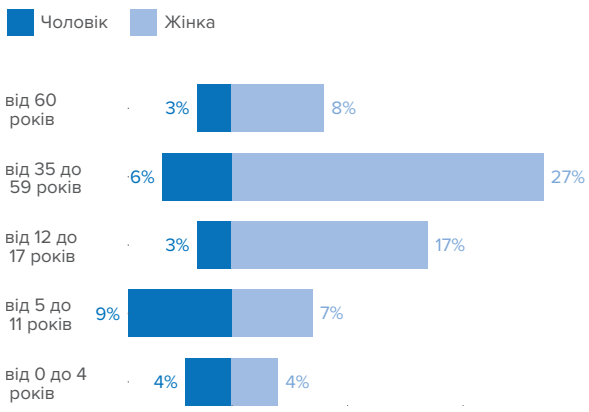
Соціальні та демографічні характеристики

Переважна більшість респондентів - **громадяни України (99%)**. Підтверджуючи результати попередніх опитувань, вибірка в основному складається з жінок, які подорожують з утриманцями (немовлятами, дітьми та особами похилого віку). Ж**інки та діти складають 87%** усіх членів сім'ї, причому в сусідніх країнах цей показник дещо вищий порівняно з рештою вибірки (**90% проти 86%**).

Більше п'ятої частини респондентів (**22%**) повідомили, що у них є принаймні один член домогосподарства віком від 5 років **з особливими потребами. Це може бути, наприклад, труднощі з ходьбою, вади зору, слуху, проблеми з пам'яттю та труднощі** у спілкуванні або зі самообслуговуванням.

Ще **5%** повідомили, що члени домогосподарства мають **значні труднощі**

СКЛАД ДОМОГОСПОДАРСТВА

87%
усіх членів домогосподарства - жінки та діти

11%
усіх членів домогосподарства - жінки та діти

2.8
середня кількість осіб в домогосподарстві

Підтверджуючи результати попередніх опитувань, більшість респондентів мають вищу освіту (**70% - мають ступінь бакалавру або подальший рівень освіти**), причому більша частка спостерігається серед тих, хто перебуває в країнах, що не межують з Україною (**73% проти 62%**), хоча цей результат частково може бути пов'язаний з використанням різних підходів до вибірки (онлайн-опитування мають тенденцію надмірно репрезентувати осіб, які мають вищу освіту). Крім того, більшість респондентів **до виїзду з України були працевлаштовані або самозайнятими особами (63%)** з різним професійним досвідом, зокрема в таких секторах, як **освіта (16%), торгівля (12%), професійні та адміністративні послуги (10%) та медицина і соціальні послуги (7%)**.

Близько **половини** респондентів повідомили, що володіють принаймні однією іншою мовою, окрім української та російської, причому найчастіше повідомляють про володіння **англійською (38%) та польською (13%) мовою** (володіння останньою спостерігається переважно серед тих, хто знайшов прихисток в Польщі). Що стосується знання місцевої мови серед тих, хто знайшов прихисток у країнах, що межують з Україною, то біженці в **Польщі (35%)** та **Словаччині (26%)** показали найвищу частку біженців, які вільно розмовляють національною мовою, на відміну від тих, яким надали прихисток у **Молдові (8%)** та **Румунії (4%)**.

РІВЕНЬ ОСВІТИ РЕСПОНДЕНТІВ

ТРУДОВИЙ ДОСВІД (10 ОСНОВНИХ ГАЛУЗЕЙ) *

** Було можливо надати кілька відповідей, тому загальний результат може перевищувати 100%.*

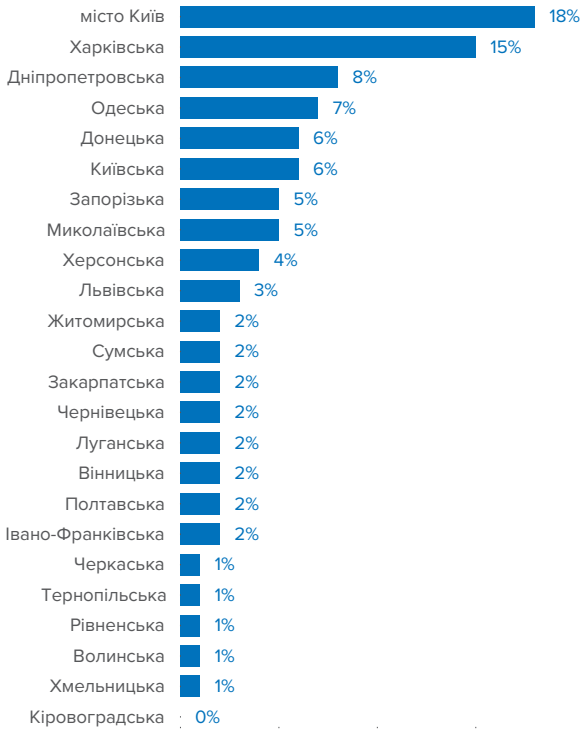
Місце походження

Місце походження більшості респондентів - **східні області (37%)** - зокрема Харківська та Дніпропетровська, за ними йде **місто Київ (18%), південні області (16%)**, зокрема Одеська та Миколаївська області, а також **північні** та **західні області (по 12%)** - зокрема

Київська та Львівська області. Серед тих, хто знайшов прихисток у країнах, що межують з Україною, менша частка респондентів - із **Харківської області** та **міста Київ (24%)** порівняно з рештою вибірки **(39%)**. **Chernihiv, Sumy, Zhytomyr** and **Cherkasy (1 to 2 per cent)**.

Близько **6%** респондентів приїхали з **13 міст.** Крім **міста Київ (19%),** іншими основними містами походження респондентів є **місто Харків (12%** вибірки), за ним йдуть **Одеса, Миколаїв,**

МІСЦЕ ПОХОДЖЕННЯ

Запоріжжя, Дніпро та Маріуполь (від 3% до 5%), і в меншій мірі **Херсон. Львів, Чернігів, Суми, Житомир** та **Черкаси (від 1% до 2%).**

Рішення про повернення значною мірою обумовлюються уявленнями про умови безпеки в місцях походження, а також, серед іншого, перспективами біженців щодо наявного житла та інфраструктури. Проведені інтерв'ю дозволили зібрати дані про знання біженцями щодо становища їхнього житла, в якому вони проживали до того, як були вимушені покинути Україну, і результати показали, що хоча **12% повідомили, що не мають жодної інформації,** більшість повідомили, що їхній будинок чи квартира **неушкоджені (70%),** при тому, що більша їх частка знайшли прихисток в країнах, що межують з Україною **(76% проти 67%).** Серед інших, **16%** повідомили про **часткове або повне пошкодження/знищення** їхнього житла, а **7%** повідомили про **повне пошкодження** або **непридатність для проживання.**

Значні відмінності були виявлені при розгляді ситуації за областями походження, причому жителі **східних областей** повідомили у більшості про часткове або повністю пошкоджене житло (**54%** тих, хто з **Донецької** та **Луганської** областей). Для порівняння, ті, хто приїхали з **міста Київ або центральних та західних областей** повідомили у більшості, що їхнє житло **неушкоджене (82% проти 93%)**.

П'ята частина респондентів повідомили, що очікують, що інші члени домогосподарства (родичі або близькі друзі) приєднаються до них у країні перебування у найближчі три місяці.

СТАНОВИЩЕ ЖИТЛА ЗА МІСЦЕМ ПОХОДЖЕННЯ

	місто Київ	Центр	Схід	Північ	Південь	Захід	Всі
Неушкоджене	82%	85%	54%	70%	69%	93%	70%
Частково пошкоджене	4%	3%	13%				
Частково пошкоджене				10%	11%	2%	9%
Повністю пошкоджене / непридатне для проживання	3%	1%	13%	7%	5%	1%	7%
Інше	2%	4%	1%	2%	1%	2%	2%
Невідомо	9%	7%	18%	11%	15%	3%	12%

Становище біженців у країні нинішнього перебування

Цей другий раунд опитування щодо намірів мав на меті краще зрозуміти поточне становище біженців у приймаючих країнах, зокрема в таких ключових сферах, як розміщення, освіта для дітей, працевлаштування та джерела доходу. Більшість біженців уже п'ять-шість місяців мають статус переміщених осіб, і належний доступ до основних потреб та соціально-економічна інтеграція - ключові фактори, що впливають на їх здатність залишатися в приймаючих країнах, розглядаючи можливість повернення.

Правовий статус

Більшість респондентів зареєструвалися для отримання в країні перебування **тимчасового захисту (72%)**, тоді як менша частка зазначила, що вони зареєструвалися для отримання дозволу на проживання чи візи (**16%**) або для отримання статусу шукача притулку/біженця (**10%**). Ще **4%** сказали, що не реєструвалися ні на те, ні на інше, але планують це зробити, а **5%** сказали, що не планують реєструватися ні на одне з них.

Варто зазначити, що частка біженців, які перебувають у країнах, що межують з Україною, і зареєструвались для отримання тимчасового захисту більша, порівняно з іншими країнами (**77% проти 69%**), більшість з яких перебуває у таких країнах як **Румунія та Словаччина.** Для порівняння, частка біженців, які перебувають у приймаючих країнах, що не межують з Україною, і зареєструвалася для отримання дозволу на проживання або візи, більша (**23% проти 4%**).

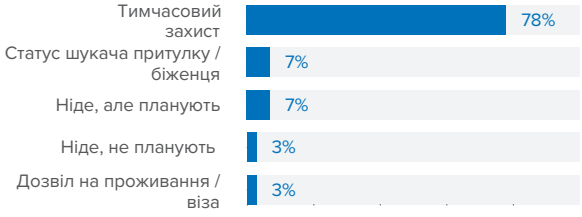
Розміщення

Результати опитування показали, що більша частка біженців проживають в апартаментах, наданих в країні перебування (21% у родичів або друзів та ще 20% в сім'ї місцевих жителів), тоді як 25% орендують житло самостійно. Лише 18% проживають в місцях компактного проживання або готелях (хостелах) та 9% проживають спільно з іншими біженцями. Варто зазначити, що майже більшість біженців у сусідніх з Україною країнах орендують житло самостійно (33% проти 20%), що частково може бути пов'язано з тим, що біженці в сусідні країни зазвичай прибувають раніше, ніж ті, хто поїхав далі в інші країни, а також через різницю у вартості оренди між країнами.

Деякі важливі відмінності спостерігаються між сусідніми з Україною країнами: респонденти в Польщі повідомляли частіше, ніж в середньому, що вони орендують житло самостійно (36%), в Молдові більшість проживає у своїх родичів (44%), а в Румунії більшість проживає з кимось спільно в апартаментах (20%).

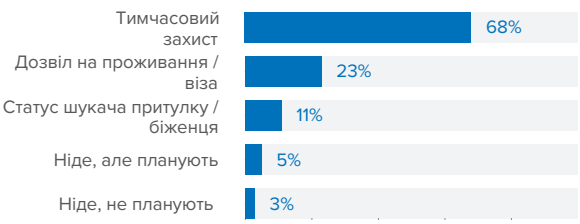
З точки зору стабільності поточних домовленостей, більшість біженців повідомили, що вони зможуть залишатися на своєму поточному місці протягом шести місяців (з моменту інтерв'ю) або більше (52%), тоді як 27% вказують, що їм необхідно знайти інше житло протягом наступних шести місяців, і близько чверті не були впевнені, як довго вони зможуть залишатися у своєму поточному житлі. Про більш тривалий період залишатися в нинішньому місці

ПРАВОВИЙ СТАТУС: КРАЇНИ, ЩО МЕЖУЮТЬ З УКРАЇНОЮ *

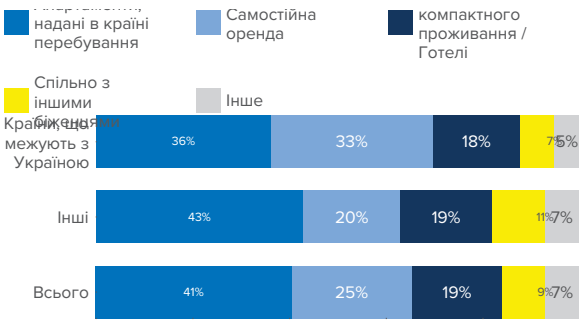
** Було можливо надати кілька відповідей, тому загальний результат може перевищувати 100%.*

ПРАВОВИЙ СТАТУС: ІНШІ КРАЇНИ *

перебування більша кількість тих, хто орендує житло самостійно або перебуває у родичів чи друзів, ніж тих, хто проживає в місцях компактного проживання або в сім'ї місцевих жителів. Найпоширеніша причина щодо тих, хто міг залишатися лише на три місяці або менше, полягає в тому, що програма безкоштовного розміщення, яка застосовується щодо них, закінчується, що термін оренди/лізингу завершується або що їх прямо попросили виїхати.

РОЗМІЩЕННЯ В ПРИЙМАЮЧИХ КРАЇНАХ

Освіта дітей

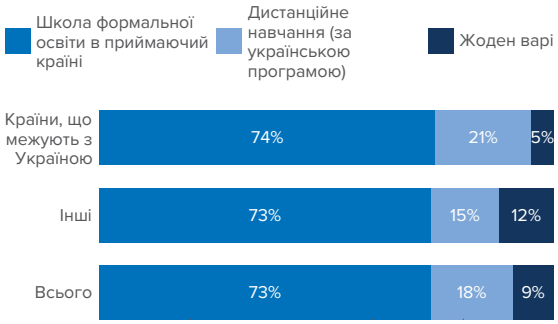
Опитування проводилося напередодні/під час початку навчального 2022-2023 року, що дозволило зібрати інформацію про наміри або вибір щодо вступу до школи для дітей (віком від 5 до 17 років) серед домогосподарств, в яких є хоча б одна дитина шкільного віку, що відповідає половині вибірки.

73% респондентів у всіх країнах повідомили, що віддадуть своїх дітей до шкіл формальної освіти у країні нинішнього перебування, тоді як 18% респондентів сказали, що надають перевагу тому, щоб їхні діти продовжували **онлайн/дистанційне навчання за українською програмою**. На додаток до повідомлень про загальну перевагу, щоб їхні діти продовжували навчання онлайн за українською програмою, ті, хто не збирається зараховувати своїх дітей шкільного віку до школи формальної освіти в приймаючій країні, вказали, що відсутність наміру залишатися в приймаючій країні - це фактор незарахування своїх дітей до школи приймаючої країни (**21%**), а також мовний бар'єр (**15%**).

щоб відправити своїх дітей до шкіл формальної освіти у цих країнах, а респонденти у **Молдові та Румунії** віддають перевагу онлайн/дистанційному навчанню.

Наразі неможливо визначити, чи вказують результати цього опитування на зростання кількості зарахованих українських дітей до шкіл формальної освіти у приймаючих країнах, чи ні. Оновлених адміністративних даних та даних про населення, що відображають фактичні показники зарахування дітей українських біженців до шкіл у приймаючих країнах на навчальний 2022-2023 рік ще немає у наявності або вони неповні.

ОСВІТА ДІТЕЙ В ПРИЙМАЮЧИХ КРАЇНАХ

Працевлаштування

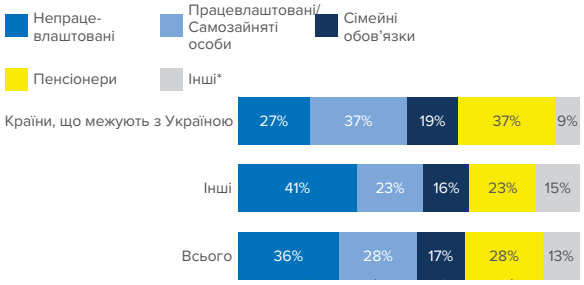
Деякі важливі відмінності існують між сусідніми з Україною країнами: більшість респондентів у Польщі та Словаччині кажуть, що віддають перевагу тому,

Лише 28% респондентів наразі працевлаштовані або є самозайнятою особою, и 4% проходять професійне навчання чи стажування або працюють волонтерами. Економічно не активні - 68%, утому числі 36% - непрацевлаштовані, 17% - займаються сімейними обов'язками, 6% - пенсіонери та 2% - студенти. Серед тих, хто перебуває у сусідніх з Україною країнах, частка біженців, які повідомили, що вони займаються

сімейними обов'язками, більша (19%), особливо в Молдові та Румунії.

Серед працевлаштованих або самозайнятих осіб переважна більшість працюють в приймаючий країні **особисто (82%)**, а **15%** працюють **дистанційно** на роботодавця з України. Для тих, хто наразі не працює, **незнання місцевої мови** вказується як найпоширеніша проблема **(65%)**, особливо серед тих, хто перебуває в країнах, що не межують з Україною, де мовні прогалини виявилися більш помітними. Учасники обговорень у фокус-групах також підкреслили обмежений доступ до мовних курсів, невизнання трудових вмінь та навичок і обмежений доступ до догляду за дітьми у якості основних перешкод, які необхідно вирішити в цьому відношенні.

ОСНОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ПРИЙМАЮЧИХ КРАЇНАХ

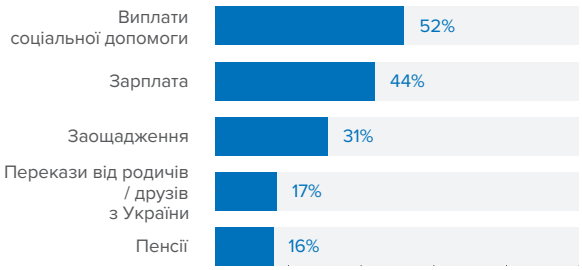

** У тому числі учні, стажери, волонтери, студенти закладів вищої освіти та професійного навчання.*

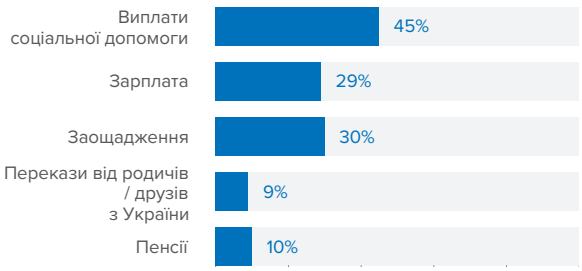
Джерела доходу

І на завершення, під час опитування ставилось питання про основні джерела доходу домогосподарств біженців. Джерелом доходу, про яке повідомлялося найчастіше, були **виплати соціальної допомоги / грошова допомога (47%)**, що вказує на те, що більшість біженців ще не є самозабезпеченими, як очікується з відносно низьких рівнів поточної участі в економіці. Наступними двома найпоширенішими джерелами доходу є **заробітна плата / доходи від працевлаштування (35%) та заощадження 32%**, після яких йшли **перекази від родичів або друзів з України та пенсії (по 12%).**

ДЖЕРЕЛА ДОХОДУ: КРАЇНИ, ЩО МЕЖУЮТЬ З УКРАЇНОЮ*

ДЖЕРЕЛА ДОХОДУ: ІНШІ КРАЇНИ*

** Було можливо надати кілька відповідей, тому загальний результат може перевищувати 100%.*

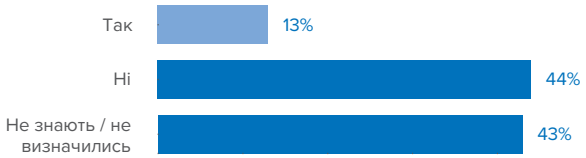
Наміри біженців

Подібно до результатів першого раунду опитування УВКБ ООН щодо намірів біженців, лише **13% респондентів повідомили про плани повернутися в Україну назавжди у найближчі три місяці**. Як зазначалося в першому звіті, **невпевненість у майбутньому все ще є очевидною**, враховуючи, що **43%** все ще не визначилися, повертатися чи ні у найближчі три місяці, у тому числі **4%** повідомили про намір повернутися, але були не впевнені, чи це буде назавжди чи на якийсь період.

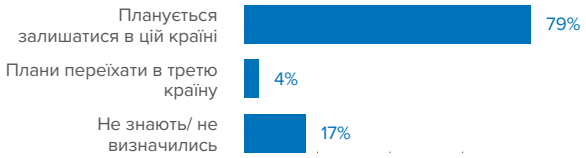
Суттєвих відмінностей при порівнянні сусідніх з Україною країн з іншими приймаючими країнами немає, хоча результати показали, що більшість тих, хто планує повернутися, перебувають у **Молдові (18%)** на відміну від тих, хто перебуває в **Румунії (9%)**. Що стосується місць походження, то менше **5%** респондентів з **Донецької** та **Луганської** областей повідомили про плани повернутися туди назавжди, тоді як у респондентів з **Київської** та **Львівської** областей це показник був вище - близько **15%**.

Серед тих, хто не має наміру повертатися або не визначився, повертатися чи ні у найближчі три місяці, переважна більшість **планують залишитися в країні перебування (79%)**,і лише меншість **планують переїхати до іншої країни (4%)**. Проте, **17%** респондентів ще не визначилися щодо своїх планів. Серед тих, хто наразі перебуває у сусідніх з Україною країнах, кількість тих, хто планує залишатися більше, порівняно з тими, хто проживає в інших приймаючих країнах (**86% проти 75%**), тоді як для останньої групи частка тих, хто не визначився є більшою за середню (**20%**).

НАМІР БІЖЕНЦІВ ПОВЕРНУТИСЯ У НАЙБЛИЖЧІ 3 МІСЯЦІ

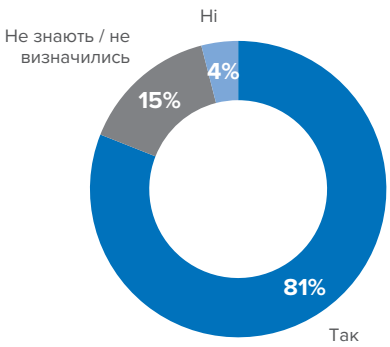

ВІДСУТНІСТЬ НАМІРУ ПОВЕРНУТИСЯ АБО ЩЕ НЕ ВИЗНАЧЕЛИСЬ: ПЛАНИ НА НАЙБЛИЖЧІ 3 МІСЯЦІ

У той час як більшість біженців мають намір поки що залишатися в своїх нинішніх приймаючих країнах, така ж велика кількість респондентів **висловили свою надію повернутися в Україну одного разу (81%)**, інші **15%** ще не визначились, і лише **4%** повідомили, що не мають надії повернутися.

СПОДІВАЮТЬСЯ ОДНОГО ДНЯ ПОВЕРНУТИСЯ

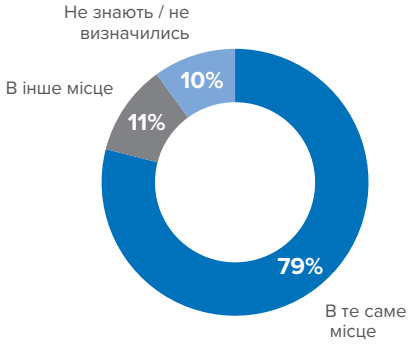
Перспективи та причини тих, хто планує повернутися

Серед респондентів, які повідомили про плани повернутися в Україну у найближчі три місяці (**13%**), майже **чверть** вже приїжджали назад в Україну принаймні один раз. Більшість повідомили, що планують повернутися з усіма членами домогосподарства **(76%)** та у **те саме місце**, де вони проживали до початку війни **(79%)**.

PLANNING TO RETURN WITH:

PLANNING TO RETURN WHERE:

Тоді як в першому раунді опитування УВКБ ООН щодо намірів біженців головною причиною повернення було відчуття, що ситуація в ситуації у сфері безпеки покращилася (40%),

В другому раунді опитування лише **11%** повідомили про відчуття покращення ситуації, як одну з головних причин повернення. Наразі, перебуваючи більше п'яти-шести місяців у переміщенні, майже **половина** тих респондентів, які планують повернутися у найближчі три місяці, повідомили причини, які пов'язані з їхнім **бажанням повернутися до рідної країни та возз'єднатися з членами сім'ї і третина повідомила,** що хочуть повернутися до свого звичного культурного середовища. Близько **11%** планують повернутися, щоб забезпечити своїм дітям доступ до української системи освіти; **15%** вказали на потребу знайти роботу чи джерела для отримання засобів до існування, як на основні причини повернення; а **8%** сказали, що закінчились їхні заощадження.

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ НАМІРУ ПОВЕРНУТИСЯ*

** Було можливо надати кілька відповідей, тому загальний результат може перевищувати 100%.*

Розглядаючи інші ключові фактори чи умови, які можуть вплинути на рішення повернутися, результати опитування показують, що:

- Як і очікувалося, серед тих, хто має намір повернутися, меншу частку (**7%**) складають ті хто повідомив, що їхнє **житло повністю пошкоджене / зруйноване** або ті, хто не впевнений щодо становища їхнього житла.

- Наміри повернутися частіше зустрічаються серед **пенсіонерів (20%)** або **непрацевлаштованих осіб (16%),** ніж серед тих, хто в країні перебування наразі працює (**8%**)
- Більша частка (**17%**) тих, хто наразі **проживає спільно** з іншими біженцями, має намір повернутися, а також серед тих, хто проживає в сім'ї або у друзів (**21%**).
- Інші фактори, такі як різноманітні демографічні характеристики або склад домогосподарства, не вказали на значні відмінності в обумовленості намірів повернутися.

Перспективи та причини тих, хто не планує повернутися або ще не визначилися, повертатися чи ні

Стосовно тих, хто сказав, що не повернеться у найближчі три місяці (44% від загальної вибірки), у якості основної причини зазначались проблеми у сфері безпеки (86%), після якої йшли відсутність роботи чи можливостей для отримання засобів для існування (32%), відсутність належного житла, освіти для дітей та/або відсутність доступу до основних послуг (між 10% та 13% на кожну причину).

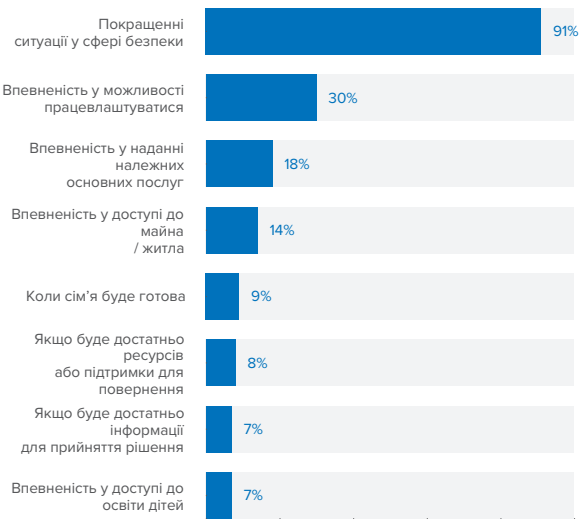
ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВІДСУТНОСТІ ПЛАНІВ ПОВЕРНУТИСЯ*

** Було можливо надати кілька відповідей, тому загальний результат може перевищувати 100%.*

Таким же чином, серед тих, хто ще не вирішив повернутися (43% від загальної вибірки), головним фактором, який допоміг би їм прийняти рішення повернутися, є значне покращення ситуації в Україні в сфері безпеки (91%), на другому місці повідомлялось про впевненість знайти роботу або можливості для отримання засобів до існування (30%), після яких йшли вірогідність у доступі до надання належних основних послуг, а також доступ до майна або наявність альтернативного житла (від 14% до 18% по кожному фактору)

ОСНОВНІ ФАКТОРИ, ЯКІ ДОПОМОГЛИ Б ЇМ ПРИЙНЯТИ РІШЕННЯ ПОВЕРНУТИСЯ

Голоси біженців: перспективи та плани на майбутнє

Протягом серпня та вересня 2022 року УВКБ ООН провело серію обговорень у фокус-групах (ОФГ) з біженцями різних вікових груп (включаючи дітей), статі та здібностей, які наразі проживають у Бельгії, Польщі, Словаччині та Іспанії. Теми обговорення стосувалися доступу до інформації щодо ситуації в місцях походження або колишнього постійного проживання в Україні, думок біженців щодо повернення, становища в поточній приймаючій країні та подальшого переїзду в країни ЄС та інші країни світу. Основна мета ОФГ полягає в тому, щоб почути точки зору біженців, залучити їх конструктивним чином та проконсультувати їх щодо захисту, допомоги та рішень, які безпосередньо стосуються їх.

Потреби у приймаючих країнах

У той час як індивідуальні обставини, потреби та характеристики біженців з України можуть різними способами вплинути на їх рішення повернутися, значна кількість біженців заявили, що вони залишатимуться у своїй нинішній приймаючій країні, доки ситуація в Україні у сфері безпеки не покращиться. Серед сімей та членів громад все ще точаться дискусії щодо повернення. У зв'язку з тим, що перебування у переміщенні для багатьох триває шість місяців або більше, біженці стикаються з необхідністю забезпечити стабільність життя в приймаючих країнах.

Біженці з України відзначають теплий прийом з боку приймаючих країн. Такі фактори, як зв'язки з родиною чи друзями, безпека та стабільність, наявність медичних послуг, доступ до освіти та загальна економічна ситуація, підкреслюються позитивним чином. Однак із збільшенням тривалості перебування у переміщенні з'явилися нові потреби.

Більшість дорослих, в тому числі переважно жінки з дітьми чи іншими утриманцями, залежать від гуманітарної та державної підтримки. І хоча вони прагнуть стати учасниками ринку праці, часто складні процедури визнання робочої кваліфікації в поєднанні з недостатнім знанням місцевої мови приймаючої країни та потреба в забезпеченні догляду за дітьми зазначаються як найчастіші проблеми, з якими стикаються під час працевлаштування. Діти та підлітки наголошують на необхідності мовних курсів, щоб успішно навчатися в місцевих школах і налагоджувати стосунки з однолітками, тоді як матері наголошують на необхідності більшої кількості позакласних заходів для дітей (наприклад, спорту). Також підкреслюється необхідність певного роду підтримки, зокрема психологічної для подолання психічних розладів, а також особливої підтримки дітей з інвалідністю чи іншими особливими потребами. Молодь у пошуках можливостей отримати вищу освіту (в університеті). Існує потреба у послугах для людей похилого віку, від щоденного догляду до надання медичної допомоги та соціально-психологічної підтримки.

Ключові фактори, що впливають на прийняття рішення щодо повернення

І хоча під час ОФГ висловлювалось загальне бажання повернутися (возз'єднатися з сім'єю та друзями, а дехто бажає зробити внесок у відбудову України), майже всі вважали, що поточна ситуація в Україні у сфері безпеки несприятлива для забезпечення повернення додому на стабільні основі.

Основними факторами, що впливають на прийняття рішення про повернення, учасники зазначили безпеку та захищеність (зокрема від мін або радіаційного опромінення), наявність послуг, можливостей знайти роботу, житло, освіту, інфраструктуру, наявність медичної та психологічної підтримки. Переважна більшість воліли б повернутися до місця свого походження в Україні, однак деякі усвідомлюють, що це може бути неможливим у середньостроковій перспективі, і розглядають можливість повернення в інші регіони, де умови є більш придатними. Багато хто висловив занепокоєння щодо наближення зими у якості ще одного фактору, що впливає на прийняття ними рішення.

Про повернення здебільшого думають люди похилого віку та жінки, чоловіки яких залишилися в Україні. Жінки з дітьми менш схильні думати про повернення зараз, оскільки хочуть забезпечити стабільність і можливості для своїх дітей. Так само і підлітки чоловічої статі, яким виповнилося 18 років під час переміщення, мають різні точки зору щодо повернення, оскільки вони побоюються втратити можливості навчання.

Невелика кількість людей повідомили, якщо їм не вдасться знайти роботу та стабільне житло в країні перебування, то незабаром вони повинні будуть повернутися в Україну через брак коштів. Для біженців, які живуть не в сусідніх з Україною країнах, складність і вартість повернення в Україну є проблемою.

Деякі учасники ОФГ вже встигли тимчасово повернутися або знали когось, хто це зробив. Зазвичай поверталися для того, щоб зібрати речі та/або документи, а також відвідати родичів (переважно чоловіків і старших синів). Учасники всіх ОФГ повідомили, що знали когось, хто повернувся в Україну, щоб залишитися, але не завжди в районі походження.

> ***Мами з дітьми знають, що зима в Україні буде дуже холодною. Тому вони розуміють, що зараз не можуть повернутися, до того ж це небезпечно. Ми розуміємо, що така ситуація може тривати довго»***
>
> - Жінка, учасниця обговорення у фокус-групі, Іспанія

Поінформованість про ситуацію в місці походження та потреби в інформації

З різними газетні джерелами (україномовними, а також російсько- та англомовними) може ознайомитись кожен бажаючий. Усі учасники повідомили, що знають про вірогідну упередженість і делікатність висвітлення тем у засобах масової інформації, тому вони повідомили, що намагалися зібрати інформацію з різних джерел. Для багатьох біженців, які брали участь в обговореннях, найнадійнішими джерелами інформації залишаються родина та друзі в Україні, а також групи у соціальних мережах (Facebook, Telegram, Viber) та офіційні сайти міста, які вважаються надійними джерелами. Мої друзі сказали мені, що тривають бомбардування та обстріли, що збігається з інформацією, яку я бачу в ЗМІ.

> ***Говорити про безпеку дуже важко, адже ситуація змінюється щодня. Бомби можуть прилетіти будь-якого дня. Доступність послуг залежить від різних територій країни: на окупованих територіях інформації немає, але в інших - ситуація може сильно змінитися».***
>
> - Жінка, учасниця обговорення у фокус-групі, Іспанія

Деякі люди похилого віку повідомили, що їм важко отримати достатній рівень інформації, оскільки вони менш знайомі з соціальними мережами. Ті, чиї сім'ї на окупованих територіях на сході України, повідомили про відсутність можливості спілкуватися з рідними безпосередньо по телефону. Деякі учасники повідомили, що для прийняття рішення їм знадобиться більш детальна інформація про конкретне становище інфраструктури та послуг, доступних у їхніх громадах походження, однак вони також усвідомлюють, що таку інформацію може бути неможливо отримати через війну, що триває .

Подальший переїзд

Дуже невелика кількість біженців повідомили, що думали про переїзд до іншої приймаючої країни. Зокрема, багато учасників вважають, що було б «надто ризиковано» знову переїхати до іншої країни ЄС через шість місяців після початку війни, вказуючи на передбачувані ризики або збільшення труднощів у доступі до соціальної підтримки та тимчасового захисту, а також на високий адміністративний тягар та реорганізація особистих справ як на основні труднощі. Вважається, що жінки з дітьми менш схильні переїжджати в іншу країну, переважно через забезпечення стабільності для своїх дітей.

Додаток 1. Вибірка та зважування

Телефонні опитування

- **Основа вибірки:** Основа вибірки була складена координаційними центрами усіх «реєстраційних груп» (представників від домогосподарств), які зареєструвалися в УВКБ ООН для отримання багатоцільової грошової допомоги в Молдові, Польщі, Румунії та Словаччині, яка станом на середину серпня 2022 року охоплювала понад 185000 груп (у тому числі понад 400 тис. осіб).

ТЕЛЕФОННЕ ОПИТУВАННЯ: ОСНОВА ВИБІРКИ (КІЛЬКІСТЬ РЕЄСТРАЦІЙНИХ ГРУП)

Молдова	Польща	Руму-нія	Словач-чина	Всього
26,701	126,221	5,317	27,008	185,247

- **Обсяг вибірки:** Мінімальна кількість респондентів на країну становить 400 осіб, кожна з яких представляє одне домогосподарство/реєстраційну групу на одне інтерв'ю. Дослідження розроблено таким чином, щоб опитати лише одного члена кожного домогосподарства / реєстраційної групи. Дійсно, лише один член кожної домогосподарства був обраний з бази даних УВКБ ООН.

  Похибка, яка пов'язана з обсягом вибірки в 400 осіб, становить до ±5% при 95% довірчого інтервалу. Максимальна похибка оцінюється для оцінки 50% двійкового розподілу. Слід зазначити, що для будь-якої оцінки, яка базується на не повній вибірці (наприклад, тих, які стосуються потреб у навчанні), точність буде нижчою на коефіцієнт, що відповідає поширеності. критерію (в даному випадку наявність дітей шкільного віку) у респондентів. Комбінована вибірка з чотирьох країн, яка складається щонайменше з 1600 респондентів, має номінальну максимальну похибку приблизно ±2,5%, хоча вагові коефіцієнти, які коригують непропорційну частоту вибірки між країнами, збільшать цю межу через ефект дизайну та відповідно зменшується ефективний обсяг вибірки.

Стратифікація вибірки: Основа вибірки була стратифікована, керуючись двома змінними: структура сім'ї та час прибуття до приймаючої країни. Квота щодо складу сім'ї складається з трьох категорій: неодружені дорослі, дорослі з дітьми та багато дорослих без дітей. У таблиці на наступній сторінці вказано частку координаційних центрів (кожен представляє реєстраційну групу), які підпадають під ці критерії.

Після стратифікації вибірки в базі даних було зроблено випадковий відбір координаційних центрів, база даних яких принаймні в п'ять разів

ТЕЛЕФОННЕ ОПИТУВАННЯ: СТРАТИФІКАЦІЯ ОСНОВИ ВИБІРКИ

Час прибуття	Молдова	Польща	Румунія	Словаччина	Всього
Квітень-серпень 2022 р.	40%	11%	51%	38%	20%
Лютий-березень 2022р.	60%	90%	49%	62%	80%
Всього	100%	100%	100%	100%	100%

Склад групи	Молдова	Польща	Румунія	Словаччина	Всього
1 - одинокі дорослі	30%	32%	27%	39%	33%
2 - дорослий(-і) з дітьми <18 років	55%	63%	65%	54%	61%
3 - багато дорослих, дітей немає	15%	4%	8%	7%	7%
Всього	100%	100%	100%	100%	100%

перевищувала необхідний кінцевий обсяг вибірки, щоб врахувати очікувану частку ненадання відповідей. Фактична кількість координаційних центрів, обраних для проведення 400 інтерв'ю, була такою: Республіка Молдова - 2500, Польща - 2800, Румунія - 2000, Словаччина-2300. Відбір ідентифікаторів вибірки проводився за списком загальної вибірки в кожній країні окремо. Для відбору використовувався метод вибірки з фіксованим інтервалом (вибірка кожного N-го елемента зі списку) на основі вибірки, відсортованої за критеріями квоти, а потім випадковим числом, отже порядок записів у межах класів однієї квоти також здійснювався випадковим чином. Інтервал вибірки визначався як загальна кількість одиниць у системі вибірки, поділена на цільовий обсяг списку вибірки, округлений до наступного цілого числа. На останньому кроці будь-які відсутні елементи були додані до вже відібраних ідентифікаторів за допомогою простої випадкової вибірки, виконаної на невибірковій частині основи вибірки. Це було необхідно через метод округлення інтервалу вибірки; кількість ідентифікаторів вибірки завжди трохи нижча від цільової та потребує поповнення для отримання точного обсягу списку вибірки. На цьому ж кроці обрана остаточна вибірка була відсортований випадковим чином.

- **Збір даних:** Дані були зібрані за допомогою телефонних дзвінків, які здійснювала команда IPSOS SA в Україні. Було зроблено три спроби додзвонитися, перші дві або через Viber, або через Telegram на будь-коли зареєстрований номер телефону пов'язаний з однією з цих платформ або який використовується в телефонну мережі, якщо це пов'язаний. Для третьої спроби завжди використовувалась телефонна мережа. У випадку, якщо респондент підняв трубку, але в цей момент йому було незручно говорити, новий дзвінок призначався на узгоджений час. Зрештою, було здійснено набір понад 8100 телефонних номерів, щоб отримати цільову вибірку з 1600 завершених інтерв'ю в чотирьох відібраних країнах.

- **Зважування:** Для контролю будь-яких відхилень в рівнях реалізації за квотами, для кожної країни були розраховані вагові коефіцієнти. Просте міжосередкове зважування в межах округу було виконано на кожному перетині сегментів квоти часу прибуття та складу групи. Єдиним винятком були групи лише дорослих у Польщі, які не мали достатньо членів в жодній групі, яка прибула в країну раніше, або після квітня, тому ці дві групи у зважуванні були об'єднані.

Особисті інтерв'ю

- **Основа вибірки:** Обсяг вибірки було складено використовуючи панель IPSOS SA в Україні, зосереджуючи увагу на учасниках панелі, які задовольняють раніше зазначеним критеріям: вони виїхали з України з 24 лютого 2022 року, наразі не проживають в Україні та віком від 18 років.

- **Обсяг вибірки:** Квота в 400 інтерв'ю, проведених у сусідніх країнах (Польщі, Молдові, Румунії та Словаччині), та 1600 інтерв'ю з особами, які проживають в інших країнах.

ОНЛАЙН-ОПИТУВАННЯ: ОСНОВА ВИБІРКИ ТА ОЦІНОЧНИИ КОЕФІЦІЄНТ ОТРИМАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Категорія	Оціночна кількість учасників панелі	Оціночна кількість інтерв'ю за умови, що коефіцієнт відповіді 6%
К-ть українців, які наразі перебувають за кордоном	27,000	**1,620**
В Польщі + Словаччині + Румунії + Молдові + Угорщині	14,580	875
В інших країнах	10,260	616

Особисті інтерв'ю

- **Дизайн (план) вибірки:** Враховуючи відсутність повної основи вибірки всіх біженців з України у відібраних країнах, особисті інтерв'ю проводилися за неімовірнісним планом. Інтерв'ю проводились у фіксованих місцях, включаючи центри прийому, транзиту, компактного проживання та/або громадські центри. Респонденти були відібрані випадковим чином і їх питали щодо згоди на участь у структурованих інтерв'ю за допомогою узгодженої регіональної анкети.

- **Обсяг вибірки:** Було встановлено квоту в 400 інтерв'ю, проведених у кожній країні.

- **Збір даних:** У Чехії та Іспанії співробітники, які пройшли підготовку, збирали дані в цифровому вигляді за допомогою Kobo Toolbox, які безпека зберігання яких здійснювалась на сервері УВКБ ООН. У Бельгії були створені громадські центри для запрошення біженців заповнити онлайн-версію анкети на наявних комп'ютерах та надання їм підтримки.

Комбінована вибірка:

- **Зважування населення:** Після об'єднання історій, зібраних за допомогою різних методів опитування, для всіх завершених телефонних, онлайн та особистих методів збору даних була розроблена міжнаціональна питома вага населення, що відображає припущений справжній обсяг загальної кількості біженців з України в різних країнах згідно з поточними відомостями УВКБ ООН (https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine). Це підтвердило ваги,

обчислені для початкових ваг компонента телефонного опитування. Ця питома вага населення була розрахована на основі повідомленого під час інтерв'ю місце знаходження респондентів, отже, деякі особи, відібрані по телефону в Молдові, Польщі, Румунії чи Словаччині, також були перекласифіковані до країни їх поточного проживання. Цей етап зважування калібрує вибірку на рівні країни, в якій існують найчисельніші групи біженців, і, отже, де також була найбільша кількість респондентів, і об'єднує решту країн в єдину категорію «інші» з власною вагою. Цю вагу врешті-решт масштабували таким чином, щоб вона дорівнювала номінальному обсягу вибірки.

КОМБІНОВАНА ВИБІРКА: ПИТОМА ВАГА НАСЕЛЕННЯ

Країна притулку	Кількість біженців з України, зареєстрованих в країнах Європи	Вибірка, яку зібрано, використовуючи всі методи інтерв'ю	Незважений розподіл комбінованої вибірки	Зважений розподіл комбінованої вибірки
ВСЬОГО	**5,040,507**	**4 812**	**100%**	**100%**
Бельгія	55,130	300	6.2%	1.1%
Чеська Республіка	431,462	721	15.0%	8.6%
Німеччина	1,003,029	258	5.4%	19.9%
Італія	159,968	180	3.7%	3.2%
Польща	1,379,470	710	14.8%	27.4%
Республіка Молдова	90,745	434	9.0%	1.8%
Румунія	86,178	421	8.7%	1.7%
Словаччина	93,384	414	8.6%	1.9%
Іспанія	141,846	520	10.8%	2.8%
Other	1,599,295	854	17.7%	31.7%

ЖИТТЯ НА ПАУЗІ: НАМІРИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ

РЕГІОНАЛЬНИЙ ЗВІТ №2 ЩОДО НАМІРІВ БІЖЕНЦІВ

Вересень 2022

UNHCR
The UN Refugee Agency

Європейське регіональне бюро УВКБ ООН
rbeext@unhcr.org
www.unhcr.org/europe

Для отримання додаткової інформації див. Портал оперативних даних УВКБ ООН стосовно ситуації з біженцями України:
https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine